

Joseph Conrad

ARXIU

Memòries La crònica vital de Joseph Conrad, per primera vegada en català

Una travessia personal

NÚRIA ALBESA

Als cinquanta-cinc anys, Joseph Conrad (1857-1924), el cèlebre autor d'*El cor de les tenebres* (1899) i *Lord Jim* (1900), va rebre la proposta de redactar les seves memòries per a l'*English Review*. El text que va lliurar distava força del que havia imaginat Ford Madox Ford, el director de la revista i qui el va empènyer a escriure-les: no era ni una peça extensa ni seguia cap ordre cronològic. El volum va veure la llum el 1912 sota el títol de *Some reminiscences*, i anys més tard, amb motiu de la tercera edició, va esdevenir *A personal record*, un títol que condensa perfectament la seva naturalesa: una col·lecció de records reposada.

Memòria personal, així doncs, reuneix pinzellades tan delicades com punyents de les tres vides que van convergir en Joseph Conrad: el jove nascut en una família de l'aristocràcia rural polonesa, l'home que va servir durant vint anys la marina mercant britànica i l'escriptor de ficció consagrat. Aquestes tres vides tan aparentment dissemblants queden trenades en els set capítols que conformen aquesta crònica vital. Les inquietuds i les creences sobre el procés de creació literària de *La follia d'Almayer* (1895) contrasten amb les reflexions sobre el mar. Són especialment colpidors passatges relatius als records d'infantesa, com la descripció de la crema

de manuscrits pocs dies abans de la mort del seu pare: "El seu aspecte era per a mi no tant el d'un home greument malalt, com mortalment cansat –un home derrotat. Aquest acte de destrucció em va afectar profundament pel seu aire de rendició. No pas davant la mort, tanmateix. Per a un home d'una fe tan forta, la mort no podria haver estat un enemic". Sense abandonar el to vivencial, Conrad domina el sentimentalisme i l'impuls propi. És conscient que el perill d'un escriptor resideix, precisament, a esdevenir víctima de la seva pròpia exageració; un escriptor, sense renunciar a la sinceritat, no ha de perdre mai la noció de la veritat, ni tampoc menysprear-la

John, el pare, un home emocionalment inestable, consultor d'èxit que no suporta el fracàs, confia en la psiquiatria i en un cert moment capitula. Més tard el prendrà com a exemple el noi gran, en Michael, incapaç d'assumir els reptes de la vida; la Celia per la seva banda exerceix de terapeuta; i l'Alec, homosexual, impotent per ajudar en Michael, accepta la seva condició de "diferent" quan descobreix el sincer i intens amor de parella.

El cas és que al final ens adonem que l'element que des del començament ha cohesionat el grup és la Margaret, la mare; ella és l'únic puntal fiable de la família reclosa en la seva bombolla i, alhora, ho és de la novel·la a través de la qual mostra la perillosa fragilitat psicològica, malaltissa, que mina els pilars de la classe mitjana nord-americana tan lligada a les convulsions del capitalisme desenfrenat. Els personatges de Haslett ressalten per "diferents" i fan de les "diferències" les seves dades d'identitat. Potser partint d'aquesta evidència Haslett podria haver-se plantejat de ser més creatiu. Fins on? No ho sé; em refio de la intuïció. Però també és cert que des d'*Aquí no eres un extraño* la seva aportació al realisme nord-americà és important –en la línia de Jonathan Franzen–, baldament sigui per donar visibilitat als seus ja crònics símptomes d'esgotament. En conclusió, el pes de l'insà en la narrativa de Haslett, així com la feixuga atmosfera d'espai tancat, la fan atractiva per a tot lector sensible a la voracitat de les emocions fora de control. |

Adam Haslett

Imagina que no estoy

ALIANZA EDITORIAL. TRADUCCIÓ: ISMAEL ATTRACHE.
414 PÀGINES. 18 EUROS

amb sentències fredes ni immutables.

L'aparició d'aquesta obra en català posa de manifest la vigència de Joseph Conrad. En aquesta edició també s'inclouen el prefaci familiar, escrit durant l'estiu de 1911, i la nota de l'autor que va acompanyar l'edició de 1919. És particularment interessant aquesta nota perquè l'autor hi justifica la seva preferència d'escriure en anglès, en detriment del polonès, la seva llengua materna, o del francès, la *lingua franca* d'aquella època. *Memòria personal* no inclou, d'altra banda, cap pròleg, com sí que l'inclou l'edició castellana publicada per Alba Editorial. Potser no calia. Potser, senzillament, aquest exercici autobiogràfic és el millor diàleg que podria haver mantingut amb els seus lectors. |

Joseph Conrad

Memòria personal

L'AVENÇ. TRADUCCIÓ: JOSEP M. MUÑOZ LLORET. 160
PÀGINES. 13 EUROS